

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Słowo wstępne	15
ROZDZIAŁ I. Samorząd terytorialny w systemie władz publicznych ..	23
1. Pojęcie władz publicznych	23
2. Samorząd jako instrument decentralizacji władzy publicznej	27
3. Samorząd a instytucje społeczeństwa obywatelskiego	35
4. Miejsce samorządu terytorialnego w systemie instytucji samorządu ..	45
ROZDZIAŁ II. Europejskie modele ustroju samorządu terytorialnego	56
1. Uwagi ogólne. Samorząd w państwie federalnym oraz w państwie opartym na autonomii regionalnej	56
2. Samorząd w ramach „niecentralizacji”	63
3. Samorząd w ramach decentralizacji	66
4. Podstawowe kwestie wspólne samorządowi europejskiemu	72
ROZDZIAŁ III. Tradycje i rozwój samorządu terytorialnego w Polsce	76
1. Samorząd w dawnej Rzeczypospolitej	76
2. Samorząd terytorialny w okresie porzobiorowym	79
3. Samorząd terytorialny w II Rzeczypospolitej	81
4. Samorząd terytorialny w latach 1944/45–1950	85
5. Rady narodowe zamiast samorządu (lata 1950–1990)	87
6. Przywracanie samorządu terytorialnego po 1989 roku i jego rozwój ..	90

ROZDZIAŁ IV. Podstawy prawne funkcjonowania samorządu terytorialnego	98
1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku	98
2. Europejska Karta Samorządu Lokalnego i inne umowy międzynarodowe	108
3. Prawo Unii Europejskiej	112
4. Ustawy ustrojowe	117
5. Przepisy wprowadzające podstawowe ustawy ustrojowe	119
6. Ustawa o gospodarce komunalnej	121
7. Ustawa o finansach publicznych i inne ustawy finansowe	124
8. Ustawy z zakresu prawa materialnego	125
9. Statuty jednostek samorządu terytorialnego	125
ROZDZIAŁ V. Podstawowe cechy obecnego modelu samorządu terytorialnego	130
ROZDZIAŁ VI. Zasada pomocniczości i zadania samorządu terytorialnego	146
1. Zasada pomocniczości jako podstawa do określenia zadań jednostek samorządu terytorialnego	146
2. Zadania jednostek samorządu terytorialnego w świetle podstawowych ustaw ustrojowych	150
3. Podział zadań i kompetencji między szczeble samorządu terytorialnego w ustawach prawa materialnego	178
4. Sposoby wykonywania zadań przez samorząd terytorialny	181
ROZDZIAŁ VII. Podział terytorialny państwa i jednostki samorządu terytorialnego	205
1. Podstawy zasadniczego podziału terytorialnego państwa	205
2. Tryb zmiany zasadniczego podziału terytorialnego	211
3. Podziały i jednostki pomocnicze	219
4. Podziały terytorialne dla celów rządowej administracji niespolonej	224
5. Podział terytorialny a przepisy o statystyce publicznej	225
ROZDZIAŁ VIII. Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym – referendum lokalne	228
1. Wypełnienie nakazu Konstytucji RP	228
2. Stosunek ustawy o referendum lokalnym do ustaw ustrojowych	230
3. Przedmiot referendum	230
4. Procedura inicjowania i przeprowadzania referendum	236

ROZDZIAŁ IX. Organy jednostek samorządu terytorialnego	240
1. Zagadnienia ogólne	240
2. Organy gminy	254
3. Organy jednostek pomocniczych gminy	261
4. Organy powiatu	263
5. Organy województwa	267
ROZDZIAŁ X. Aparat jednostek samorządu terytorialnego	272
1. Urzędy jednostek samorządu terytorialnego	272
2. Samorządowe jednostki organizacyjne	278
ROZDZIAŁ XI. Pracownicy samorządowi	284
ROZDZIAŁ XII. Mienie jednostek samorządu terytorialnego	299
1. Zagadnienia ogólne	299
2. Nabycie mienia przez jednostki samorządu terytorialnego	301
3. Zasady zarządzania i gospodarowania mieniem samorządowym	310
ROZDZIAŁ XIII. Finanse jednostek samorządu terytorialnego	312
1. Zagadnienia ogólne	312
2. Samorządowe jednostki sektora finansów publicznych	319
3. Podstawy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	322
4. Procedura opracowywania i uchwalania budżetu	326
5. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego	327
ROZDZIAŁ XIV. Samorząd terytorialny a prawo do informacji publicznej	343
ROZDZIAŁ XV. Zagadnienia etyczne w działalności samorządu terytorialnego	355
1. Uwagi ogólne	355
2. Przepisy odnoszące się do zagadnień etyki w samorządzie terytorialnym	360
ROZDZIAŁ XVI. Szczególne problemy zadań i ustroju samorządu dużych miast	367

ROZDZIAŁ XVII. Współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego	
terytorialnego	383
1. Formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego	383
2. Reprezentacje samorządu terytorialnego	388
ROZDZIAŁ XVIII. Normotwórstwo samorządu terytorialnego – prawo miejscowe	
miejscowe	395
1. Prawo miejscowe w konstytucyjnym systemie źródeł prawa	395
2. Prawo miejscowe w podstawowych ustawach ustrojowych	397
3. Materia prawa miejscowego	400
4. Ogłaszanie aktów prawa miejscowego	409
ROZDZIAŁ XIX. Obywatelskie prawo zaskarżania uchwał organów samorządu	
samorządu	416
ROZDZIAŁ XX. Nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego	
terytorialnego	423
1. Nadzór a zasady decentralizacji i samodzielności jednostek samorządu terytorialnego	423
2. Organy nadzorcze i ich uprawnienia	429
3. Postępowanie w sprawach nadzorczych	433
ROZDZIAŁ XXI. Międzynarodowa współpraca jednostek samorządu terytorialnego	
terytorialnego	439
1. Wprowadzenie	439
2. Szczególne cechy współpracy województw	439
3. Przystępowanie do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych	441
4. Współpraca transgraniczna	443
5. Ogólne instytucjonalne formy współpracy	448
Bibliografia	453
Skorowidz	469